

50 éves a Lengyel Talajtani Társaság

A Lengyel Talajtani Társaság, amely Európa legrégebbi ilyen szervezetei közé tartozik, 1988. szeptember 8. és 10. között tartotta jubileumi tudományos emlékülését a Varsó melletti Ursynowban. Az ülés témája "A talajvédelem, mint az egészséges élelmiszer-ellátás alapja" volt, de az ülészak főleg a Társaság 50 éves évfordulójáról szóló ünnepi előadásokat és megemlékezéseket foglalta magában.

Szeptember 8-án a főhatóságok, tartományi és városi szervek, valamint a vendégek üdvözlései után tartották az ünnepi előadásokat, melyek során T. KOMORNICKI emlékezett meg a Lengyel Talajtani Társaság 50 évéről. Előadásában nemcsak a Társaság megalakulásának körülményeit vázolta, hanem részletesen beszélt azokról a kiváló lengyel talajkutatókról, akik a Társaság vezetésében és munkájában jelentős szerepet játszottak. A Társaság alapítója F. K. TERLIKOWSKI volt, akit a II. Világháború után az elnökségben A. MUSIEROWICZ követt. 1949-ben választották elnökül M. GÓRSKI-t, akinek halála után L. KRÓLIKOWSKI vette át a Lengyel Talajtani Társaság vezetését és ezt a tisztségét több mint 25 éven át, nemrég bekövetkezett haláláig töltötte be. Vezetése alatt a Lengyel Talajtani Társaság nagymértékben megerősödött, független és önálló szervezetté vált, saját kísérleti és anyagi bázissal. /Erről folyóiratunkban a 35. kötet /1986/ 144-146. oldalain szöveltünk./ T. KOMORNICKI előadásában részletesen ismertette a Lengyel Talajtani Társaság vidéki szervezeteinek széles körű és sokrétű munkásságát is.

M. STRZEMSKI a lengyel talajtan történetéről beszélt. Előadásában érdekes módon 450 év tevékenységét foglalta össze, bár az általános vélemény szerint talajtani tudományunk alig egy évszázada alakult önállóvá. M. STRZEMSKI mégis úgy véli, hogy már Zsigmond császár idején, a XVI. században Lengyelországban folyt olyan tevékenység a talajokkal kapcsolatban, melyet e szakma kiinduló pontjának lehet tekinteni. Előadásában széles körűen és hatalmas történeti anyagra támaszkodva kísérté végig a lengyel talajtan történetét, természetesen az utóbbi évszázad történetét taglalta részletesebben. Az előadó Európa egyik legkiemelkedőbb szakembere a talajtan és általában a szellemi, valamint anyagi kultúra fejlődéstörténetének témakörében, ezért előadása tudományos értékén túl, rendkívül változatos és élvezetes is volt.

B. DOBRZANSKI előadását a szerző nemrég bekövetkezett halála miatt csak felolvasni lehetett. Ez az előadás a lengyel talajtannak a Lengyel Tudomá-

nyos Akadémia tevékenységével kapcsolatos történetét és kérdéseit ismertette. Az előadás ugyancsak foglalkozott a Lublin-i Mezőgazdasági Egyetem és az ott létrehozott kutatóintézet tudományos tevékenységével.

Z. PRUSINKIEWICZ a lengyel erdészeti talajtan történetéről tartott előadást. Ismertette ennek az ágazatnak 60 éves történetét. Kifejtette, hogy F. K. TERLIKOWSKI volt a megalapítója Poznanban az erdészeti talajtannak, melyet tanítványai továbbfejlesztettek. Hasonlóan a többi előadóhoz, Z. PRUSINKIEWICZ is kitért arra, hogy a II. Világháború milyen nagymértékben zavarta a lengyel talajtan fejlődését és gyakorlatilag egy évtized kiesést okozott, nem is szólva az újjászervezést hátráltató szellemi és anyagi veszteségekről. Lengyelországban, mint ismeretes, az erdők nagy területeket foglalnak el, így az erdészeti talajtan jelentősége figyelemre méltó. Az előadó az erdészeti talajtan kérdéseinek tárgyalása során foglalkozott az e kérdéssel kapcsolatos egyetemi képzés eredményeivel és problémáival is.

E. GORLACH, T. MAZUR és S. MOSKAL előadásukat az 50 éves Lengyel Talajtani Társaság története során folytatott agrokémiai tevékenységnek szentelték. Lengyelországban az agrokémia fogalmát a hazaihoz hasonlóan használják, tehát különösen a növények táplálkozásával, a szerves- és műtrágyák alkalmazásával, valamint a talajkémiaival kapcsolatos kérdésekről volt szó. Az előadók kifejtették, hogy az agrokémia a Lengyel Talajtani Társaság tevékenysége során a növekvő kemizációval, és a laboratóriumi munka korszerűsítésével párhuzamosan fejlődött. Ismertették azokat a kérdéseket, amelyek a fokozottabb műtrágya-felhasználás során merültek fel és azokat az eredményeket is, amelyeket e témakörökben a lengyel kutatók elértek. Komoly terjedelemben foglalkoztak az egyetemi agrokémiai képzéssel, az ezzel kapcsolatos gyakorlati követelményekkel, sőt az oktatásban felmerülő hiányosságokkal is.

A plenáris előadások kitöltötték a délelőtti ülősszakot. Az első nap délutánján került sor a szekciókban tartott előadásokra, valamint a poszterkiállítás megtekintésére is.

A Lengyel Talajtani Társaság az évfordulóra folyóiratának, a Roczniki Gleboznawcze-nak külön számát is megjelentette, melyben nemcsak az emlékülésen elhangzott plenáris előadások kerültek közlésre, hanem a Társaság szakosztályainak az elmúlt évben folytatott tevékenysége is, részletesen ismertette a tematikát, megtartott rendezvényeket és egyéb szervezeti kérdéseket.

A Lengyel Talajtani Társaság szakosztályai nemcsak a Nemzetközi Talajtani Társaság szakosztályaival megegyező témaköröket ölelik fel, hanem külön szakosztály foglalkozik az információs bank tevékenységével is.

Szeptember 9-én és 10-én kétnapos kirándulással folytatódott a rendezvény. Először a Granica-i Rezervátum talajait tekintették meg a résztvevők, majd több nemzeti parkot és emlékhelyet látogattak meg. A rendezvény utolsó napján Blone környékén két sötét színű talajt vizsgáltak meg a résztvevők, melyeket némelyek degradált csernozjomoknak is neveznek. Ugyanezen a napon az Olsoviczi mocsarak körzetében karbonátos hidromorf talajok bemutatására is sor került. A kirándulás mindkét napján megragadta a résztvevőket a táj szépsége, a rendezők kedvessége és figyelmessége.

A Magyar Talajtani Társaság évtizedek óta szoros baráti kapcsolatban áll az 50 éves jubileumát ünneplő Lengyel Talajtani Társasággal. A jubileumi ünnepségen Társaságunk képviselőstében emlékérmek és díszoklevelet nyújtottunk át.

SZABOLCS ISTVÁN

MTA Talajtani és Agrokémiai
Kutató Intézete, Budapest

Érkezett: 1988. szeptember 20.